

Euroopa Liidu toetuste rakendamine Eestis kutse- ja kõrghariduse näitel

Euroopa Liidu toetuste eesmärk on aidata liikmesriikidel luua projekte või tegevusi, mis on vajalikud Euroopa Liidu poliitika elluviimiseks. Aastatel 2007–2013 viidi Euroopa Liidus ellu Euroopa elukestva õppe programm. Magistritöö põhieesmärk oli välja selgitada Euroopa Liidu haridusprogrammide rakendamisel tekkivad kitsaskohad, mida saaks uue programmi Erasmus+ elluviimisel vältida ning mis aitaks Eestil 2014. aastal alanud programmi elluviimist parendada. Keskenduti kutseharidusele ehk Leonardo da Vinci allprogrammile ning kõrgharidusele ehk Erasmuse allprogrammile. Eesmärgi täitmiseks analüüsiti mõlema allprogrammi finantseerimistegevusi. Selgus, et Eesti saaks eelarvekasutuse määra parendada. Kutsehariduse valdkonnas tuleks toetusesaajatele eelarvereegleid rohkem selgitada ning lõpparuande koostamise tuleks kaasata ka õppeasutuste raamatupidajad, et valed toetussummadega aruande esitamist vältida. Kõrghariduse valdkonnas tuleks nende kõrgkoolide üle, kes õppeaasta keskel toetust vähendavad, rohkem järelevalvet teostada.

Töö üks alaeesmärk oli analüüsida põhjuseid, miks Eesti kutsekoolide õpilased ning kõrgkoolide üliõpilased ei kasuta võimalust Euroopa Liidu toetuse abil välismaal õppimiseks või praktika sooritamiseks. Eesmärgi saavutamiseks teostati mõlemas valdkonnas kaks küsitlust: üks programmi elluviivate asutuste koordinaatorite/projektijuhtide ning teine õppurite hulgas. Kõrghariduse valdkonnas on peamine põhjus, miks üliõpilased ei kasuta võimalust õpirändeks, liiga väike rahaline toetus. Kutsehariduse valdkonnas on probleemiks õpilaste hirm võõras keskkonnas toimetuleku ees. Lisaks selgus, et õppurid ei ole programmi võimalustega kursis, seega tuleks korraldada üleriigiline kampaania programmi tutvustamiseks. Lisaks tuleks osalejatele õppeasutusest rohkem tuge pakkuda. Töö teine alaeesmärk oli tutvuda sihtfinantseerimise vahendamise kajastamisega Sihtasutuses Archimedes ning teha kindlaks ega kajastamisel pole vigu tehtud. Eesmärgi saavutamiseks tutvuti asutuse raamatupidamisprogrammi väljavõtetega. Lisaks analüüsiti, kas toetuse vahendamise kajastamisel on täidetud ka Euroopa Komisjoni nõudeid. Selgus, et tagastusnõuete konto selgitus riigi raamatupidamise üldeeskirjas ei vasta programmi vajadustele ning seda tuleks korrigeerida. Euroopa Liidu toetustest on Eesti riigile palju kasu, kuid toetuste kasutamist hariduse valdkonnas on võimalik efektiivsemaks muuta.